

Metodický deň

Vzdelávame pre čisté ovzdušie

Integrovaný projekt LIFE – Zlepšenie kvality ovzdušia

Jana Paluchová, vedúca oddelenia LIFE

Slovenská agentúra životného prostredia

Základné údaje projektu „populair“

- Projekt trvá 8 rokov, od 1/1/2020 do 31/12/2027
- 14 partnerov (od 2024)
- Znečistujúce látky: prachové častice (PM_{10} , $PM_{2,5}$), oxidy dusíka (NO_x), benzo(a)pyrén
- Zdroje: vykurovanie a doprava
- Sietť manažérov kvality ovzdušia

Hlavným cieľom projektu je podpora efektívneho riadenia kvality ovzdušia s cieľom zlepšiť kvalitu ovzdušia a znížiť vystavenie obyvateľstva škodlivým vplyvom látok znečistujúcich ovzdušie.

Aktivity pre žiakov a školy

- Webové stránky
  - www.populair.sk (aktuality, podujatia, materiály na stiahnutie, videogaléria, audiogaléria atď.)
  - www.dnesdycham.sk (zdroje znečisťovania ovzdušia, znečisťujúce látky, užitočné informácie)
- Podujatia – ŠIŠKA, metodické dni, účasť na výstavách, festivaloch
- Informačné materiály – metodické príručky, pracovné listy, info plagáty atď.
- Ponuka pre školy – manažéri kvality ovzdušia
- Aktivity pre deti, súťaže, kampane
- Ostatné – mobilná aplikácia, články, TV a audiospoty

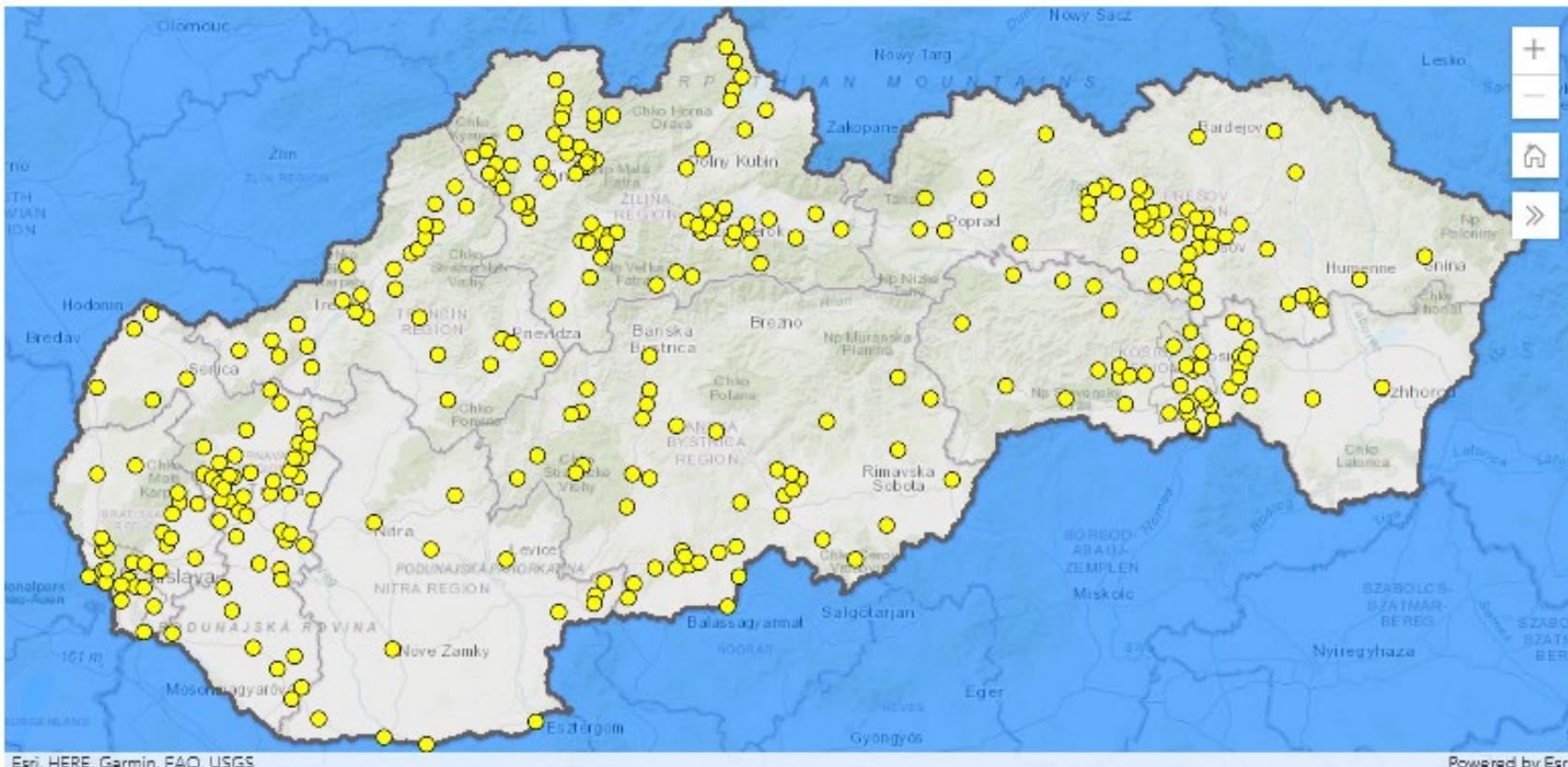

Projektové výstupy na webe

www.populair.sk

AKTUALITY ▾ PODUJATIA ▾ KVALITA OVZDUŠIA MANAŽERI KVALITY OVZDUŠIA O PROJEKTE ▾ GALÉRIA ▾ KONTAKT

Mapa aktivít

Termíny podujatí

[Domov](#) ▶ [Termíny podujatí](#)

Nadchádzajúce podujatia:

07.10.2024 – 09.10.2024 [FESTIVAL ENVIRONMENTÁLNYCH VÝUČBOVÝCH PROGRAMOV ŠÍŠKA \(C2.7\)](#)
Festival environmentálnych výučbových programov na tému ovzdušie pre učiteľov, koordinátorov, odborníkov a všetkých príaznivcov environmentálnej výchovy.
Adresa: Patince

15.10.2024 – 18.10.2024 [ŠTUDIJNÁ CESTA ZA PRÍKLADMI DOBREJ PRAXE V OBLASTI UDRŽATEĽNEJ MOBILITY \(C2.6\)](#)
Štvordňová študijná cesta pre primátorov, starostov a ďalších pracovníkov verejnej a štátnej správy, ktorí sa stretnávajú s problematikou udrž. dopravy.
Adresa: Rakúško, Slovensko, Maďarsko

22.10.2024 [UDRŽATEĽNÁ MOBILITA – ODBORNÝ SEMINÁR \(C2.6\)](#)
Seminár určený zástupcom samospráv a odbornej verejnosti, ktorí sa v rámci svojej pôsobnosti stretnávajú s tématom udržateľnej mobility.
Adresa: Banská Bystrica

November 2024 [TERMÍN UPŘESŇÍME](#)
METODICKÉ DNI PRE UČITEĽOV (C2.7)
Štyri metodické dni k príručke Spôsoby zisťovania kvality ovzdušia.
Adresa: bude upresnené neskôr

Všeobecný kontakt

Všeobecný kontakt:
info@populair.sk
Pre média:
media@populair.sk
Korespondencia:
Námestie Ľ. Šátra 1, 812 35 Bratislava
Pracoviško:
Šafárikovo nám. 4, 811 02 Bratislava
Na stiahnutie:
Logo (ZIP, 3,3 MB)
Dizajn manuál (PDF, 341 kB)

Kontaktné osoby

Gabriel Adamek koordinátor	gabriel.adamek@enviro.gov.sk
Zuzana Kopinová projektový manažér	zuzana.kopinova@enviro.gov.sk
Simona Belejová projektová asistentka	simona.belejova@enviro.gov.sk
Veronika Basta odborný manažér	veronika.basta@enviro.gov.sk
Anastasiya Belak odborný manažér	anastasiya.belak@enviro.gov.sk
Andrea Žitňanová komunikačná manažérka	andrea.zitnanova@enviro.gov.sk

Kontaktejte nás

Vaše meno*

Vaš e-mail*

Region*

Obec

Zvolte kategóriu*

Vaša správa*

* Odoslaním formulára súhlasím so spracovaním osobných údajov.
Projekt LIFE IP – Zlepšenie kvality ovzdušia bude spracovať vaše údaje uvedené v tomto formulári len na účely riadeného vyberania vašej požiadavky, podnetu alebo otázky.

Tes – dôvod*: 2 + 3 =

Podujatia:
Nadchádzajúce podujatia

Archív:
2024
2023
2022
2021
2020

Webaplikácia

www.dnesdycham.sk

Ako pomôcť – mobilita

Najväčším zdrojom znečistenia ovzdušia oxidmi dusíka (NO_x) je v rámci EÚ aj SR cestná doprava (44 %). Prevyšuje dokonca energetiku, priemysel, či vykurovanie domácností! Doprava produkuje aj ďalšie znečisťujúce látky – prachové časticie (PM), oxid uhlovinatý (CO), fázik kovy atď. Podľa svetovej zdravotníckej organizácie (WHO), je znečistenie ovzdušia jedným z najvažnejších environmentálnych rizík pre ľudské zdravie v Európe.

Ak sa chcete inšpirovať a prispieť k lepšej kvalite ovzdušia v našich mestách a obciach, čítaťte ďalej.

Na cestu do práce využívajte verejnú dopravu

Ak môžete namiesto jazdy autom dochádzať do práce verejnou dopravou, oplati sa to. Ušetríte nielen finančne, ale aj emisie znečisťujúcich látok. Navyše, ak máte v práci flexibilný pracovný čas, môžete skúsiť cestovať mimo dopravnnej šípky. Takýto spôsob cestovania je úsporný aj pohodlný.

Na kratšie vzdialenosť sa prepravujte bicykli alebo pešo

Cestujete na krátku vzdialenosť? Približne tretina cest autom v Európskej únii je kratšia ako 3 kilometre. Použitím dopravných prostriedkov, ako bicykel, kolobežka či prípadne pešou chôdzou, pomôžeme znížiť znečistenie ovzdušia v okolí bydliska, a rovnako aj lepšie svoje zdravie. Často ušetríte aj čas – hlavne v časoch dopravnnej šípky, keď mnoho vodičov čaká v dopravnej zápache.

Jazdite autom hospodárne

Väčšina cest autom v Európskej únii sa uskutočňuje len s jedným pasažierom. Riešením je carpooling. Zdieľaním cest autom so susedmi, priateľmi alebo kolegami šetriť palivo a peniaze. Jeden spolucestujúci v aute navyše = o jedno auto na ceste menej. Úmerne klesajú emisie z dopravy.

Obmedzte maximálnu rýchlosť na diaľnicach aspoň o 10 km/h

Niekedy aj tak málo, ako zníženie rýchlosť o 10 km/h na diaľnici, dokáže ušetriť spotrebú paliva a finančnú, a v neposlednom rade zvýšiť bezpečnosť na cestách. Priemerný automobil v Európskej únii najazdi ročne okolo 13 000 kilometrov. Autami jazdíme najmä preto, aby sme ušetrili čas. Príliš rýchla jazda je však pre motor auta neefektívna. Už od rýchlosť 110 km/h stúpa spotreba paliva exponenciálne.

Kvalita ovzdušia:

Dobrá

Zhoršená

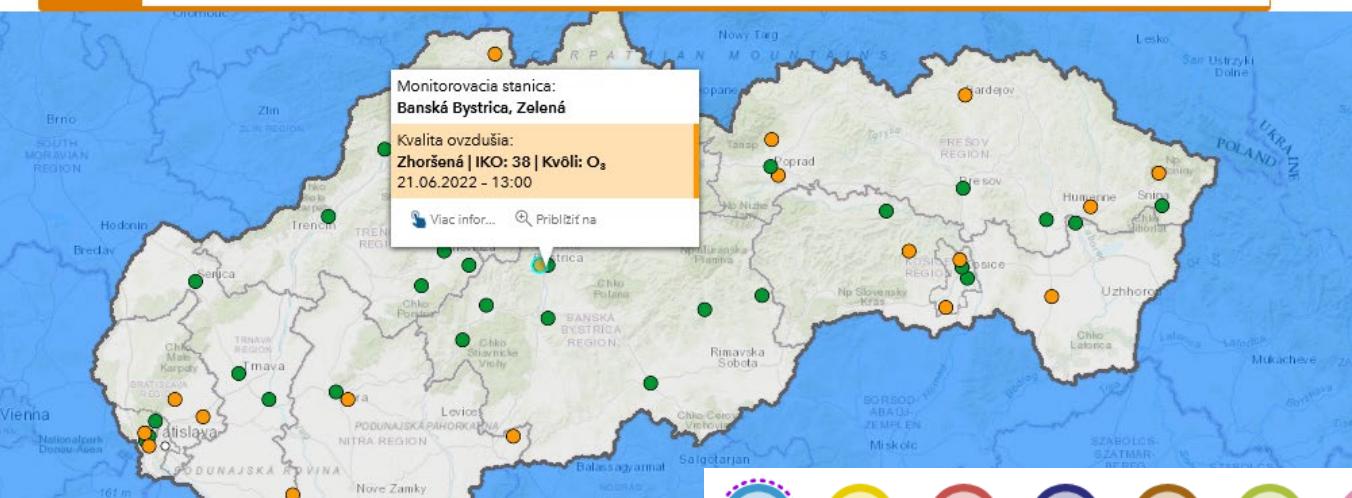
Zlá

Celá populácia: V prípade objavenia symptómov ako dráždenie očí alebo kašeľ zvážte obmedzenie namáhavých činností vonku.

Citlivé skupiny obyvateľstva: Zvážte obmedzenie namáhavých činností vonku, obzvlášť ak sa vyskytnú zdravotné symptómy.

Ako zistím, že patrí medzi citlivé skupiny obyvateľstva?

Semafor kvality ovzdušia

Kvalita ovzdušia: dobrá

Celá populácia

Užite si svoje obvyklé vonkajšie aktivity. Otvorte okná a vpusťte dnu čerstvý vzduch.

Citlivé skupiny obyvateľstva

Užite si svoje obvyklé vonkajšie aktivity. Otvorte okná a vpusťte dnu čerstvý vzduch.

Kvalita ovzdušia: zhoršená

Celá populácia

V prípade objavenia symptómov ako dráždenie očí alebo kašeľ zvážte obmedzenie namáhavých činností vonku. Vetrajte len krátko a intenzívne.

Citlivé skupiny obyvateľstva

Zvážte obmedzenie namáhavých činností vonku, obzvlášť ak sa vyskytnú zdravotné symptómy. Namiesto vetrania vásťe použiť čističku vzduchu.

Kvalita ovzdušia: zlá

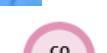
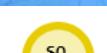
Celá populácia

Pokiaľ je to možné presuňte namáhavé činnosti v exteriéri na inokedy. Znižte frekvenciu vetrania, prípadne zapnite čističku vzduchu.

Citlivé skupiny obyvateľstva

Vyhrite sa namáhavým aktivítam vonku. Nevetrajte, resp. vetrajte v nevhodných prípadoch. Zapnite čističku vzduchu. V krajných prípadoch zvážte použiť respirátor.

Energetika

Podujatia

<https://www.populair.sk/sk/podujatia>

Informačné materiály

<https://www.populair.sk/sk/kategorie-dokumentov>

Ovzdušie, doprava a deti

Metodická príručka pre školy aj neformálne vzdelávanie

„To podstatné je očím neviditeľné.“
Anton Žižek (český filozof)

Do školy po vlastných!

Ako začať?

Viete, že

Prečo obmedziť cestovanie autom do školy?

Zlepšenie kvality ovzdušia

Zlepšenie kvality ovzdušia

Zlepšenie kvality ovzdušia

Zlepšenie bezpečnosti v komunite

OBSAH

Prečo obmedziť cestovanie autom do školy?

Pomenujme si problémy

Dotazníkový prieskum a pocitové mapy

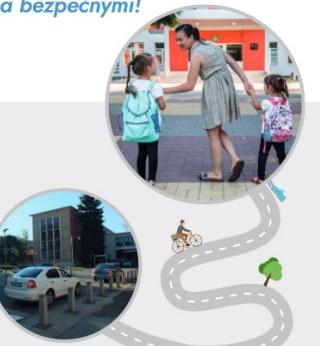
Ako podporiť cestovanie detí do školy pešo a na bicykli

Priklady infrastrukturých opatrení

Priklady mäkkých opatrení a kampaní

Do školy po vlastných Urobme cesty do školy zdravými a bezpečnými!

OBSAH

ZA MODRÚ OBLOHU

POMÔŽ AIRIKOVÍ VÝČISTIŤ OVZDUŠIE

Semafor kvality ovzdušia

populair
www.dnesdycham.sk

Ahoj! Chystáš sa von?

- Vhodne sa správne klepnúť podľa počasia, ale aj podľa kvality ovzdušia.
- Spolu s rodinou/vičetinou skontroluj kvalitu ovzdušia na stránke www.dnesdycham.sk
- Vyber správnu farbu nálepky a nalep ju na smerovku.
- Pripášte svoje vonkajšie aktivity podľa semaforu.
- Takto viac ochraň svoje zdravie a užij si čas vonku bez rizika.

Možné účinky na zdravie

- zhorenie respiračných ochorení (astma, bronchító)
- zhorenie srdcovocievnych ochorení (srdcové záchtavy, nepravidelný pulz)
- draženie očí, nosa a hrbla
- vplyv na centrálny nervový systém (únavá, bolesti hlavy, závrty, zvracanie)
- risko rozvoja nádorových ochorení
- vplyv na reprodukčný systém
- zmeny v zložení krvi
- alergické reakcie a zápaly
- poruchy imunitného systému

Orhoden sú najmä deti, tehotné ženy, starší ľudia, osoby s ochoreniami plúc a srdca.

Znečisťujúce látky

Zdroje znečistenia

Energetika Domácnosti Priemysel Doprava Poľnohospodárstvo Odpad

Kampane

• Šarkaniáda

- poukázať na dôležitosť čistého ovzdušia a problém so znečisťovaním životného prostredia;
- vytvoriť posolstvá ovzdušiu.
- Kampaň prebiehala od 4. do 13.10.2024, plánujeme ďalšie ročníky
- Na FB populár sa zapojilo viac než 60 škôl, uverejnili cca 600 fotografií a desiatky videí
- Na ŠIŠKA 2024 účastníci zostrojili šarkana s posolstvami pre čisté ovzdušie
- **Do školy po vlastných** – aktivita pre školy a plánovaná súťaž
- **Kampaň k ovzdušiu** po vzore „KlimaTYzuj“ sa na šk. rok 2025-2026 v príprave

Ostatné komunikačné kanály

Mobilná aplikácia

TV a audiospoty

Sociálne siete

Články v novinách a
časopisoch

Newsletter

Diskusie v TV a rozhlase

Reklama v
supermarketoch a
autobusoch

Ďakujem za pozornosť

Projekt LIFE IP – Zlepšenie kvality ovzdušia (LIFE18 IPE/SK/000010) podporila Európska únia v rámci programu LIFE

Spolufinancované Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú výlučne názormi autora/autorky/autorov a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo CINEA. Európska únia ani orgán poskytujúci grant za ne nenesú zodpovednosť.

Projekt je spolufinancovaný z prostriedkov štátneho rozpočtu SR prostredníctvom Ministerstva životného prostredia SR.

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

SLOVENSKÁ
AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO
PROSTREDIA

BRATISLAVSKÝ KRAJ

BANSKOBYSTRICKÝ
SAMOSPRÁVNY KRAJ

NITRIANSKY
SAMOSPRÁVNY
KRAJ

TRENČIANSKY
SAMOSPRÁVNY
KRAJ

TRNAVSKÝ
SAMOSPRÁVNY
KRAJ

ŽILINSKÝ
SAMOSPRÁVNY
KRAJ

PREŠOVSKÝ
SAMOSPRÁVNY
KRAJ

KOŠICKÝ
SAMOSPRÁVNY
KRAJ

SHMU

PEDAL
CONSULTING

VŠB TECHNICKÁ
UNIVERZITA
OSTRAVA

CEPTA